

konferencji została dofinansowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach działalności upowszechniającej naukę.

W imieniu Organizatorów
Grażyna Balowska

Tekst edukacyjny Pokrzywna, 21–22 września 2011 r.

Konferencja była okazją do podzielenia się i upowszechnienia wyników badań nad tekstem w dyskursie edukacyjnym. Ten typ praktyki komunikacyjnej obecny jest w wielu sferach życia ludzkiego, choć w sposób naturalny kojarzony jest ze szkołą. Wokół koncepcji edukacji permanentnej skupiają się przemiany współczesnych systemów edukacyjnych. Dlatego podjęte przez uczestników konferencji tematy skupione wokół dyskursu, tekstu, stylu edukacyjnego były nie tylko ciekawe, lecz także – ze względów społecznych – niezwykle ważne. Głos w dyskusji zabrali zarówno językoznawcy, jak i dydaktycy, pedagodzy oraz medioznawcy, co przyczyniło się do interdyscyplinarnego ujęcia problemu.

W konferencji wzięło udział 30 uczestników z 12 ośrodków akademickich, wygłoszono w sumie 19 referatów.

Najwięcej wystąpień dotyczyło różnych typów tekstów o prymarnej i wtórnej funkcji edukacyjnej, wśród których pojawiły się: teksty literackie, m.in. wiersze dla młodego odbiorcy (artykuły prof. Bernadety Niesporek-Szamburskiej *Współczesny wiersz dla dziecka – nowy styl edukacji językowej?*, prof. Krystyny Gąsiorok *Teksty edukacyjne z zakresu wiedzy o języku i ich znaczenie dla kształcenia językowego dzieci w wieku wczesnoszkolnym* oraz prof. Bożeny Olszewskiej *Wiersz... tekst literacki i (czy) tekst edukacyjny. O wybranych wierszach w podręcznikach szkolnych*); utwory dramatyczne (wystąpienie Anny Jedynak *Funkcja dydaktyczna w tekstach komediowych*); teksty publicystyczne (referat dr Wioletty Machnickiej *Elementy językowe służące wychowaniu i nauczaniu społeczeństwa polskiego przez B. Prusa* oraz referat Ilony Lechowicz *Językowe mechanizmy propagowania idei równości w prasie feministycznej*); teksty naukowe (referat Agnieszki Szczauas *O definicjach w „Informacji matematycznej” Wojciecha Bystrzonowskiego (1749 r.)*); teksty użytkowe (artykuł dr Wiesławy Troszczyńskiej *Etykiety jako teksty intersemiotyczne o funkcji edukacyjnej*); film animowany (wystąpienie dr Magdaleny Trysińskiej *Film animowany jako tekst o wtórnej funkcji edukacyjnej*) i film dokumentalny (referat dr Małgorzaty Burzki-Janik *Funkcja edukacyjna filmu dokumentalnego*).

Dwa wystąpienia dotyczyły analizy podręczników szkolnych. Pierwsze z nich – dr Agnieszki Rypel *Pleć kulturowa jako składnik dydaktycznego obrazu świata w podręcznikach języka polskiego – stereotypy i zmiany* – dotyczyło przekazywanego w podręcznikach androcentrycznego obrazu świata. Z kolei w referacie *Teksty medialne w podręcznikach do języka polskiego w gimnazjum* dr Krzysztof Kaszewski zwrócił uwagę na to, że w badanych podręcznikach teksty medialne pojawiają się rzadko i są traktowane instrumentalnie, bez zwrócenia uwagi na tożsamość gatunkową czy cechy wynikające ze specyfiki sytuacji medialnej. Interesujący wątek podjęty został w wystąpieniach prof. Anny Dąbrowskiej (*Wykorzystanie tekstu w metodzie gramatyczno-tłumaczeniowej*) oraz dr Anny Burzyńskiej-Kamienieckiej (*Typy i funkcje dialogów w polsko-niemieckich rozmówkach dla cudzoziemców z XVII w.*). Obie autorki wprowadziły uczestników konferencji w problematykę glottodydaktyczno-kulturową i ukazały tradycję oraz dorobek w zakresie uczenia języka polskiego jako obcego, przywołując ciekawy materiał egzemplifikacyjny.

Wartościowy poznawczo temat podjęła dr Małgorzata Iżykowska w prezentowanym referacie *Język polski zakazany. Polszczyzna w śląskiej szkole elementarnej pod koniec XIX w. w świetle ankiet Atlasu Wenkera*. Autorka, analizując konkretne dokumenty, starała się określić poziom nie tylko świadomości językowej ankietowanych uczniów, lecz także ich kompetencji w zakresie posługiwania się polszczyzną na Śląsku pod koniec XIX w.

Nie zabrakło też referatów poruszających problemy teoretyczne. Dotyczyły one dyskursu edukacyjnego oraz popularyzacji nauki. Profesor Jolanta Nocoń w referacie pt. *Dyskurs edukacyjny* podjęła temat tożsamości dyskursu edukacyjnego jako jednego z typów społecznej praktyki komunikacyjnej. Z kolei prof. Anna Starzec odpowiedź na zawarte w tytule wystąpienia pytanie *Ile edukacji w popularyzacji nauki?* poprzedziła doprecyzowaniem pojęć: nauka, wiedza (naukowa, potoczna i in.), edukacja i popularyzacja. Autorka referatu pokazała wieloznaczność terminu „upowszechnianie nauki”, który odnosi się do nauki *sensu stricto*, do wiedzy o nauce i wiedzy naukowej, a także wyróżniła popularyzację wysoką, średnią oraz popularyzację pogranicza (tzw. interakcyjna), w której dominuje aspekt zaciekawiania, pobudzania zainteresowania i bawienia.

Wygłoszone podczas konferencji referaty będą opublikowane w 2. tomie serii „Język a Edukacja”, zatytułowanym *Tekst edukacyjny*, który powinien ukazać się w 2012 roku. Organizacja konferencji została dofinansowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach działalności upowszechniającej naukę.

W imieniu Organizatorów
Anna Tabisz

